ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶԻ
ՇՆՈՂ **ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ**

ՀԱՄԱՅՆՔ	Շնող
ՄԱՐԶ	Լոռի

1.ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ

ՀՀ ԼոռումարզիՇնողհամայնքըխոշորացվածհամայնք է `կազմված 3 բնակավայրերից` Շնող, Թեղուտ , Քարկոփ:

ՇնողհամայնքիՇնողգյուղիպատմությունըսերտորենառնչվումէԿայծոնամրոցիհետ /10-11դ/: Կայծոն-Շնողանվանափոխությունըկատարվելէուշշրջանում`18-րդդարիկեսերից: Շնողանվանծագումըկապվումէ ‹‹շեն- հող›› կապակցությանհետ: Համաձայնայլենթադրության` գյուղիանվանումնառաջացելէշինողբառից`կառուցող, շինարարիմաստով:

Շնողիբնակչությաննախնիներըհիմնականումբնիկեն : Որոշվերաբնակեցումկատարվելէ 18-րդդարիվերջինև 19-րդդարիսկզբին: 1915 թ. ԱխթալակայարանիցՇնողենհասցվելՄեծեղեռնիցփրկված 285 գաղթականներ`տեղահանվածԱրևմտյանՀայաստանիԲասենի, Էրզրումինահանգիցգյուղերից:ԴրանցչնչինմասնէապրելՇնողում: ՇնողիբունտարածքումգտնվումենԿայծոնամրոցի /X դ/ միանավեկեղեցու /X դ/ մնացորդները, ՍուրբԳևորգ /1893թ./ ՍուրբՍարգիս /1894/ եկեղեցիները, Տերունականխաչարձան –մատուռը /1222/, ՍուրբՍարգիսմատուռը /XVII դ/, Ս. Նշանմատուռիմնացորդները /XVII դ/: Հայոցմեծեղեռնիզոհերիհիշատակինկառուցվածէհուշարձան` 75-րդտարելիցիառթիվ, գյուղիկենտրոնականհրապարակիեզրինկառուցվածէհուշահամալիր`նվիրվածՀայրենականպատերազմումզոհված 258 շնողցիներիհիշատակին: Շնողգյուղըքայսօրձանաչված, շենուբարեբերբնակավայրերիցէ: Ունիմիջնակարգ Հանրակրթականդպրոց ,մանկականարվեստիդպրոց, մշակույթիտուն,գրադարան, նախադպրոցականուսումնականհաստատություն, հայրենագիտականթանգարան:Շնողցիներիեկամտիհիմնականաղբյուրըհանդիսացելէբազմատարրգյուղատնտեսությունը: Պապենականձյուղերնենեղելայգեգործությունը, անասնապահությունը, բանջարաբոստանայինկուլտուրաներիմշակումը, թռչնապահությունը, շերամապահությունը:Շնողցինմիշտէլառաջնահերթությունըտվելէուսմանը, կրթությանը :Շնողըհայտնիէեղելողջհանրապետությունումիր`գիտությանընվիրվածսերնդիներկայացուցիչներով : Շնողցիներիցգիտություններիդոկտոր-պրոֆեսորներեն 8 հոգի ,պրոֆեսորեն 5 հոգի, գիտություններիթեկնածուներևդոցենտներեն 40 հոգի ,վաստակավորիկոչմանննարժանացել 21 հոգի , գեներալ-մայորիկոչմանէարժանացել 1 հոգի, գնդապետիկոչման` 2հոգի, սպորտիվարպետիկոչմաննենարժանացել 6 հոգի: ՇնողհամայնքիԹեղուտգյուղըհիմնադրվելէիարևանՇնողգյուղիբնակիչներիկողմից 20 դարիսկզբին:Բնակիչներինախնիներըմասամբբնիկլոռեցիեն, մասամբտեղափոխվելենտարածաշրջանԱրցախից, Ջավախքից, Սյունիքից, Սևանիավազանից XVII- XVIII դարերում:ԳյուղիանունըկապվածէներկայիսգյուղիկենտրոնականմասումգտնվողհինԹեղուտգյուղիհետ, որըթալանվելէլեզգիներիկողմից, իսկբնիկբնակչությունըոչնչացվելէևգերեվարվել: Շնողգետիավազանումգտնվողմիշարքայլհայկականգյուղեր (Զորիգեղ, Գիլիգեղ, Մանստև, Ախեթք, Դուքանաձոր) նույնպեսոչնչացվելեն XVIII դարիլեզգիականավերիչարշավանքներիհետևանքով: Համայնքումբնակիչներիթիվը776 է: Բնակչությունըզբաղվումէանասնապահությամբ, պտղաբուծությամբևբանջարաբուծությամբ:ԲնակչությանմեծմասըաշխատումէԹեղուտիպղինձ-մոլիբդենայինհանքավայրում: Թեղուտումկաններկնագույնփիրուզի, պղնձիևմոլիբդենիպաշարներ: Գյուղիշրջակայքումկանմիջնադարյանպատմաճարտարապետականկոթողներ` “Մանստևի” մենաստանը (13 դ.), Վարդանզորավարկոթողը (13-14 դդ.), 10-17 դդ. եկեղեցիներ, “Բայրել” (10-13 դդ.), “Զորիգյուղ” (14 դ.) և “Ագեղցի” մատուռները:Թեղուտնունիմիջնակարգդպրոց, մշակույթիտուն, մանկապարտեզ, գրադարան, բուժկայան:

ՇնողհամայնքիՔարկոփգյուղը, որըխորհրդայինտարիներինուներավանիկարգավիճակ, հանրությանըհայտնիէավելիշատ "Շեբզավոդ" (ռուս.`**Щебзавод**) անվամբ, որըգալիսէխորհրդայինտարիներինՔարկոփինտրվածռուսերենանունից:ԱնկախացումիցհետոՇեբզավոդըթարգմանվեցբառացիուդարձավ ,Քարկոփ**:**Բնակավայրըհիմնադրվելէ 1930-ականներին`բնակավայրինկիցգտնվողբազալտինգրանիտիվերամշակմամբզբաղվողգործարանիշուրջ:Իրլավագույնժամանակներումգործարանումաշխատումէր 1000-իցավելիմարդ, այդթվումնաևհարևանՃոճկան, ՇնողևԱրճիսգյուղերից:ՍակայնՔարկոփիմասինհիշատակումներըգալիսեննաևավելիվաղժամանակներից:Այսպես,

դեռևսմեծբանաստեղծՆաիրիԶարյանըիր "ՌուշանիՔարափը" ստեղծագործությունումհիացմունքէարտահայտումՔարկոփիցմիքանիհարյուրմետրհեռավորությանվրագտնվողժայռերով:Բանաստեղծությունըպատմումէքարափներիստորոտինբնակվողհովիվի՝Ռուշանպապիմասին: Քարկոփի՝հինավուրցբնակավայրլինելումասինէվկայումնաևՌուշանիքարափներիվերինհատվածումգտնվողհինավուրցպաշտպանականկառույցը:Բնակավայրիտարեցներըպատմումեմ, որայդկառույցնօգտագործվելէ "դաչաղների" կողմիցթշնամականհարձակումներիժամանակպաշտպանվելունպատակով:Իդեպ, սկզբնապեսխորհրդայինիշխանությունընախատեսումէրխճիգործարանիհամարհումքվերցնելհենցՌուշանիքարափից: Միորոշժամանակայդպեսէլեղավ:Հումքըքարափիմոտիցերկաթգծովտեղափոխումէինխճիգործարանուայնտեղվերամշակումուտալիսվերջնականարտադրանք:Հենցայդաշխատանքներիցմեկիժամանակէլէքսկավատորիամբարձմանժամանակհայտնաբերվեցհինավուրցմիխաչքար, որը, ցավոքսրտի, ամբարձիչիհարվածիցվնասվեց՝բաժանվելովերկումասի:Տեղացիներնայնսեփականուժերովվերականգնեցինուտեղադրեցինգտնվածվայրիցոչհեռու՝դարձնելովայնսրբատեղի:

2.ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆՆԿԱՐԱԳԻՐ

ՇնողգյուղըգտնվումէԳուգարացլեռնաշղթայիարևելյանմասում՝Դեբեդգետիաջափնյասարավանդիհարակիցձորերովուբլուրներովպատածբարդռելիեֆովտարածքիվրա: Վերջինսհյուսիս- արևմուտքիցկտրվումէԴեբեդիկիրճով /գյուղինհարողմասումմինչև 200մխորությամբ/: Կլիմանբարեխառնէ , չափավորումեղմձմեռներով, մոտիկէչորարևադարձայինին: Տարեկանմիջինջերմաստիճանը 110 C է, 0 առավելագույնը՝+38 նվազագույնը ՝-22 ,մթնոլորտայինտեղումներիտարեկանմիջինը՝55 մմ: ԳլխավորգետըսահմանակիցԴեբեդնէ ՝ Շնողվտակով: Ծովիմակերևույթիցբարձրէ 670 մ-ով:Գյուղըշրջապատողանտառներըհարուստենարժեքավործառատեսակներով, վայրիպտուղներով, հատապտուղներով, անասնակերով: Լեռնալանջերը,նախալեռնայինտարածքները, գետահովիտներըպատածենարգավանդ, բարեբերհողատարածություններով:

ԳյուղըտեղակայվածէԴեբեդիվտակՇնողգետիաջափին, Ալավերդիքաղաքից 18 կմհեռավորությանվրա՝լեռնայինանտառոտվայրում

3.ՀԱՄԱՅՆՔԻԿԼԻՄԱՅԱԿԱՆՀԱՄԱՌՈՏԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

Մթնոլորտայինտեղումներիմիջինտարեկանքանակը (մմ)	640
Օդիմիջինջերմաստիճանըհունվարին(^{0}C)	-22
Օդիմիջինջերմաստիճանըհուլիսին(^{0}C)	38

4.ԸՆԴՀԱՆՈՒՐՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Համայնքումընդգրկվածբնակավայրերըևդրանցհեռավորությունըհամայնքիկենտրոնից 1.1) Շնող 1.2)Թեղուտ 1.3)Քարկոփ	0 5 5
2.Նախկին(ՀԽՍՀ) վարչականշրջանիանվանումը	Թումանյանիշրջան
3.Համայնքիհեռավորությունը՝	
3.1) մայրաքաղաքից (կմ)	245

3.2) մարզկենտրոնից (կմ)	65	
3.3) պետականսահմանիցուղիղգծով (կմ)	25	
3.4) նախկինշրջկենտրոնից(կմ)	30	
3.5) միջպետականնշանակությանավտոճանապարհից (կմ)	1	
3.6) երկաթուղայինկայարանից(առկայությանդեպքում) (կմ)	1,2	
4.Համայնքիբարձրությունըծովիմակերևույթից (մ)	670	
5.Համայնքիվարչականտարածքը (քառ. կմ/հա)	9438,45	ք/կմ
6. Սահմանակիցհամայնքներիանվանումները	Ախթալա,Այրում	
7.Համայնքապետարանիէլեկտրոնայինփոստիհասցեն	shnogh.lori@inbox.ru	
8. Համացանցայինպաշտոնականկայքիհասցեն	Shnogh.am	
9.Համայնքիղեկավարիհեռախոսահամարը	094 38 00 94	
10. Համայնքապետարանիհեռախոսահամարը	077 60 81 20	
11. Համայնքիհեռախոսայինկոդը	0253	
12. Համանքումփոստայինբաժանմունքիառկայությունը(այո, ոչ)	այո	
13.Համայնքապետարանիփոստայինդասիչը	1728	
14.Հաստատվածզլխավորհատակագծիառկայությունը(այո, ոչ)	այո	
15. Քաղաքացիներիսպասարկմանգրասենյակիառկայությունը(այո, ոչ)	ոչ	

5.ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆԿԱԶՄԸ

	2018թ.
1. Մշտականբնակչությանթվաքանակը	4111
2. Գրանցվածծնունդներիքանակը	45
2.Մահացությանդեպքերիքանակը	44
3.Ամուսնություններիքանակը	15
4. Ամուսնալուծություններիքանակը	2
5. Տնայինտնտեսություններիթիվը	1176
6. Ընտանեկաննպաստստացողտնայինտնտեսություններիքանակը	84
7. Կենսաթոշակառուներիքանակը	689
8. Հաշմանդամությունունեցողանձանցքանակը	179

6.ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ,ԿՐԹԱԿԱՆ, ՄԱՐԶԱԿԱՆՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	2018թ.
1. Գրադարաններիքանակը	3
2. Արվեստիդպրոցներիքանակը	1
3. Երաժշտականդպրոցներիքանակը	0
4. Նախադպրոցականհիմնարկներիքանակը	2
5. Հանրակրթականդպրոցներիքանակը	3
6. Նախնականմասնագիտական (արհեստագործական) ուսումնականհաստատություններիքանակը	0

7. Միջինմասնագիտականուսումնականհաստատություններիքանակը	0
8. Բարձրագույնուսումնականհաստատություններիքանակը	0
9. Մարզադպրոցներիքանակը	0

7.ԲՆԱԿԵԼԻՖՈՆԴ

	2018թ.
1. Համայնքիբնակարանայինֆոնդիընդհանուրմակերեսը($մ^2$)	
2. Բազմաբնակարանշենքերիընդհանուրթիվը	6
3. Բնակելիտների (առանձնատների) ընդհանուրթիվը	950

8.ՀՈՂԱՅԻՆՖՈՆԴԵՎԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

	2018թ.
1.Հողեր, ընդամենը (հա)	11670,33
2.Գյուղատնտեսականնշանակությանհողեր (հա)	2466,35
3.Բնակավայրերիընդհանուրտարածքը(հա)	533,33
4.Խոշորեղջերավորանասուններիգլխաքանակը	681
6. Մանրեղջերավորանասունների (ոչխարնայծ) գլխաքանակը	322
7. Խոզերիգլուխաքանակը	18
8. Գյուղատնտեսականտեխնիկա	
8.1տրակտորներ (քանակը)	2
8.2կոմբայններ (քանակը)	0
9. Գյուղացիականտնտեսություններիթիվը	1532

9.ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐ

1.Էլեկտրականենթակայաններիքանակը	11
2.Համայնքումգազիֆիկացմանառկայությունը (այո, ոչ)	մասամբ
3.Համայնքումաղբավայրիառկայությունը(այո, ոչ)	ոչ
4.Գերեզմանատանառկայությունըհամայնքում (այո, ոչ)	այո
5. Համայնքայինենթակայությանճանապարհներիընդհանուրերկարությունը (կմ)	38 Շնող
6. Կոմունալճանապարհաշինականտեխնիկայիառկայությունը	1
6.1 Ինքնաթափբեռնատարմեքենաներիքանակը	23
6.2 Էքսկավատորներիքանակը	1
6.3 Թրթուռավորտրակտորներիքանակը	0
6.4 Գրեյդերներիքանակը	0
6.5 քանակը	
6.6 Աղբատարմեքենաներիքանակը	2
6.7 Բազմաֆունկցիոնալկոմունալմեքենաներիքանակը	1
6.8 Վակումայինփոշեկուլմեքենաներիքանակը	0

6.9 Ավտոաշտարակներիքանակը	0
7. Համայնքիտարածքովանցնողմիջպետականևհանրապետականնշանակությանավտոճանապարհներիընդհանուրերկարությունը (կմ)	8
8. Համայնքիտարածքումգործողառևտրայինբանկերիմասնաճյուղերիառկայությունը(այո, ոչ)նրանցքանակը	ոչ
9. Ներհամայնքայիներթուղիներիառկայությունը(այո, ոչ)	ոչ

10.ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Համայնքիվարչականբյուջեիեկամուտներ (հազ. դրամ)

	Ընդունվածբյուջե	Փաստացի 1-իննռամսյակ
1.Ընդամենըեկամուտներ	195031,9	32854.7
2. Հարկայինեկամուտներ, ընդամենը այդթվում՝	31204,1	4297,9
2.1 հողիհարկ	10779,8	1117,0
2.2 գույքահարկ	20424,3	3180.9
3. Պաշտոնականտրանսֆերտներ, ընդամենը	74072,8	18051,5
3.1 դոտացիա	72205.8	18046.5
3.2 սուբվենցիա	1867,0	5.0
4.Մուտքերհողիօտարումից	--	

Համայնքիվարչականբյուջերիծախսեր(հազ. դրամ)

	Ընդունվածբյուջե	Փաստացի 1-իննռամսյակ
1. Ընդամենըծախսեր	195031,9	23266,3

Համայնքիֆոնդայինբյուջերիեկամուտները(հազ. դրամ)

	Ընդունվածբյուջե	Փաստացի 1-իննռամսյակ
1. Ընդամենըֆոնդայինբյուջեիեկամուտներ	74012,4	53988,4

Ֆոնդայինբյուջեիծախսեր(հազ. դրամ)

	Ընդունվածբյուջե	Փաստացի 1-իննռամսյակ
1. Ընդամենըծախսեր	74012,4	14988,4

11.ՏԵՂԱԿԱՆԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆՄԱՐՄԻՆՆԵՐ

1.Համայնքապետարանիաշխատողներիթվաքանակը, մարդ որից՝	23
1.1 համայնքայինծառայողներ	11
2. Ապարատիպահպանմանծախսերը, ընդամենը (հազ. դրամ)	7374,3 /1-իննռամսյակ/

3. Ավազանուանդամներիթվաքանակը	9

12. ՀԱՄԱՅՆՔԻՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Հիմնախնդիրը	Ակնկալվողլուծումը
1. ՇնողհամայնքիկարևորագույնհիմնախնդիրներիցմեկըԹեղուտևՔարկոփվարչականտարածքներիևՇնողընակավայրի 2 թաղամասերիգազաֆիկացումնէ :	Պետությունիցակնկալումենքշուտափույթարձագանքայսխնդրիլուծմանհամար :
2. Ջրամատակարարմանխնդիրըհամայնքումնախիստկարևորէ :	Խնդրիլուծմանհամարհամայնքըձեռնարկումէմիջոցներ, սպասումհովանավորների